

«Կապանի ՃՇՇ» ՍՊ ընկերության կողմից նախատեսվող «ՀՀ Սյունիքի մարզի Սյունիքի ավազակոպճային խառնուրդի երևակման տարածքում օգտակար հանածոյի արդյունահանման նպատակով երկրաբանական ուսումնասիրություններ» աշխատանքների շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման նախնական հայտի վերաբերյալ հանրային քննարկման
Ա Ր Ձ Ա Ն Ա Գ Ր ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն

25.11.2024թ.

ք. Կապան

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» ՀՕ-150-Ն օրենքի և ՀՀ կառավարության 2023 թվականի դեկտեմբերի 28-ի N 2343-Ն որոշման հավելվածի /այսուհետ՝ Հավելված/ սահմանված կարգով՝ որպես ազդակիր համայնք ՀՀ Սյունիքի մարզի Կապանի մշակույթի կենտրոնում / ՀՀ, Սյունիքի մարզ, Կապան, Չարենց 1 շենք/ 2024 թվականի նոյեմբերի 20-ին, ժամը 12:00-ին տեղի ունեցավ «Կապանի ՃՇՇ» ՍՊ ընկերության կողմից նախատեսվող «ՀՀ Սյունիքի մարզի Սյունիքի ավազակոպճային խառնուրդի երևակման տարածքում օգտակար հանածոյի արդյունահանման նպատակով երկրաբանական ուսումնասիրություններ» աշխատանքների շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման նախնական հայտի վերաբերյալ 1-ին հանրային քննարկումը:

Քննարկմանը ներկա էին «Կապանի ՃՇՇ» ՍՊ ընկերության աշխատակիցը, համայնքի բնակիչներ և Կապանի համայնքապետարանի աշխատակիցներ:

Հանրային քննարկման մասնակիցների անհատական կազմը կցվում է սույն արձանագրությունը:

Հանրային քննարկումը վարեց Կապանի համայնքի ղեկավարի 1-ին տեղակալ՝ Գոռ Թադևոսյանը: Նա ողջունեց ներկաներին, ներկայացրեց օրակարգը:

Որպես ծանոթություն հիշեցրեց, որ հանրային քննարկման վերաբերյալ կարելի էր ծանոթանալ «Առավոտ» օրաթերթի 2024 թվականի հոկտեմբերի 19-ի համարում, Կապանի համայնքապետարանի պաշտոնական կայքի (www.kapan.am) հայտարարություններ բաժնում:

Համաձայն ՀՀ կառավարության 28.12.2023թ. N2343-Ն որոշման 21-րդ կետի՝ վերը նշված հանրային քննարկման վերաբերյալ Ձեր առաջարկությունները, դիտողությունները

և կարծիքները կարող եք ներկայացնել, ծանուցումից հետո 20 աշխատանքային օրվա ընթացքում:

Հանրային քննարկման վերաբերյալ դիտողություններ կամ առաջարկություններ մինչ այսօր չեն ստացվել:

Ձեկույցի համար խոսքը փոխանցվեց «Կապանի ՃՇՇ» ՍՊ ընկերության արտադրատեխնիկական բաժնի ղեկավար Արմեն Սահակյանին:

Ձեկույց (Արմեն Սահակյան) – Շնորհակալություն: Ներկայացնում ենք նախնական ծանուցումը, որի գործունեության նախաձեռնողը՝ «Կապանի ճանապարհների շահագործման և շինարարական» ՍՊԸ-ն է: Նախատեսվող գործունեության անվանումը՝ օրենքի 12-րդ հոդվածին համապատասխան, նպատակը և համառոտ նկարագիրը:

Մեր ընկերությունը նախատեսում է իրականացնել ՀՀ Սյունիքի մարզի Սյունիքի ավազակոպճային խառնուրդի երևակման տարածքում օգտակար հանածոյի արդյունահանման նպատակով երկրաբանական ուսումնասիրության աշխատանքներ, ինչը համապատասխանում է «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» ՀՀ օրենքի 12-րդ հոդվածի 4-րդ մասի 2-րդ կետի ա. ենթակետին՝ երկրաբանական ուսումնասիրություններ: Երկրաբանական առաջադրանքի կատարման հիմնական մեթոդները և հերթականությունը հետևյալն է՝ կատարել տեղամասի երկրաբանական հանույթ 1:1000 մասշտաբի, երկրաբանահետախուզական աշխատանքներն իրականացնել հետախուզահորերի միջոցով, կատարել ավազակոպճային խառնուրդի հատիկային և միներալային կազմերի, ֆիզիկամեխանիկական ցուցանիշների լաբորատոր ուսումնասիրություններ, կատարել ծավալալիքային զանգվածի լաբորատոր ուսումնասիրություններ և հետազոտություն դաշտային պայմաններում: Ուսումնասիրել ավազակոպճային խառնուրդի որակը ըստ ԳՈՍՏ 8736-14 և ՀՍՏ ԳՈՍՏ 8267-95 տեխնիկական պահանջների: Ստացված դրական տվյալների հիման վրա կազմել երկրաբանական հաշվետվություն և ՏՏՀ-ի հետ միասին ներկայացնել ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարություն: Աշխատանքների համար ընտրված տարածքը վարչական տեսակետից ներառված է Կապան խոշորացված համայնքի՝ Սյունիք բնակավայրի սահմաններում: Հայցվող 2,11 հա տարածքի կողողինատները ներկայացված է ծանուցման մեջ: Սյունիքի ավազակոպճային խառնուրդի երևակման շրջանի երկրաբանական կառուցվածքում մասնակցում են յուրային հրաբխածին նստվածքային

ստորին կավճի նստվածքային, վերին չորրորդական ժամանակակից բերվածքային առաջացումները: Նախնական դիտարկման արդյունքներով և ֆոնդային նյութերի ուսումնասիրության տվյալներով Սյունիքի երևակման տարածքը պատկանում է գետաողողատային տիպի հանքավայրերի խմբին և ծագումնաբանորեն կապված է Ողջի գետի ժամանակակից ողողահունային նստվածքների հետ: Հայցվող տարածքի առանձին հատվածներում դիտարկվել է կոպճի, ավազի և դրանց խառնուրդի առանձին նրբաշերտերի հերթափոխում: Երևակման մերձմակերեսային հատվածի առանձին վայրերում նշվել է կոպճի կամ ավազի գերակշռություն: Սակայն, դրանք ունեն փոքր տարածում: Ոսպնյակաձև ձգում են 2-ից 4 մ և աստիճանաբար սեպանում: Ընդհանուր առմամբ երևակում ավազակոպճային առաջացումների նստվածքը համասեռ է: Երկրաբանահետախուզական աշխատանքները նախատեսվում է իրականացնել երկրաբանահանութային մակերևութային հետախուզական փորվածքների անցման փաստագրման և նմուշակման աշխատանքների համալիրով: Համաձայն ավազի և ավազակոպճային խառնուրդի հանքավայրների պաշարների դասակարգման կիրառման հրահանգի ըստ երկրաբանական կառուցվածքի բարձրության, Սյունիքի երևակումը համապատասխանում է առաջին երկու խմբի: Այս խմբի հանքավայրերի համար նախատեսված է պաշարների դասակարգում միայն C1 արդյունաբերական կարգով: C1 կարգով պաշարների եզրագծման համար հետախուզական փորվածքների միջև հեռավորությունը կազմում է 100-ից 200մ: Ընդ որում հաշվի՝ առնելով երևակման պարզ երկրաբանական կառուցվածքը, օգտակար հանածոյի մարմնի մորֆոլոգիական ձևը և չափսերը հետախուզական աշխատանքները նախատեսվում է իրականացնել մինչև 4 մ խորությամբ թվով 12 հետախուզահորերի միջոցով: Հետախուզահորերի կտրվածքը ընդունվում է 1,5՝ անգամ 1 մետր: Այդ աշխատանքները կիրականացվեն մեխանիկական եղանակով՝ Hitachi մակնիշի էքսկավատորով V-րդ կարգի ամրության ապարներում: Նախատեսվում է 12 հետախուզահորերի անցում, որոնց առավելագույն խորությունը նախատեսվում է 4 մ, կտրվածքը՝ 1.5մ քառակուսի, ընդհանուր առավելագույն ծավալը՝ 72մ խորանարդ: Հետախուզահորերի անցման ժամանակ առաջանալու է 72 խորանարդ մետր ապարի զանգված, որից 5 խորանարդ մետրը հողաբուսական զանգված է և 67 խորանարդ մետր ավազակոպճային կուտակ: Մանրամասն երկրաբանական փաստագրման ենթակա են բոլոր հետախուզահորերը: Երկրաբանական փաստագրման աշխատանքները նախատեսվում է կատարել 1:50 մասշտաբով: Այդ աշխատանքների

ծավալը նախատեսվում է 48գծամետր: Օգտակար հանածոյի որակական հատկանիշները պարզաբանելու համար նախատեսվում է վերցնել նմուշներ հետախուզահորերից, կուտակի լրիվ հզորությամբ 40x40սմ կտրվածքով՝ ակոսային նմուշների միջոցով: Ելնելով ավազներում կոպճային նյութի առկայության հնարավորությունից, մեծ կտրվածքով մեծազանգված նմուշները ապահովում են կուտակի հատիկաչափական կազմի բարձր հավաստիության տվյալների ստացումը: Ակոսային նմուշները նախատեսվում է վերցնել հետախուզական փորվածքների պատից՝ ավազակոպճային կուտակի ամբողջ հզորությամբ: Կախված ավազակոպճային կուտակի հզորությունից ակոսների երկարությունը կարող է տատանվել մինչև 4մ: Հաշվի առնելով ավազակոպճային կուտակի պարզ, գործնականում համասեռ ներքին կառուցվածքը, օգտակար հանածոյի հատիկաչափական կազմի ոչ մեծ փոփոխականությունը և կուտակի հզորությունը, յուրաքանչյուր հետախուզական փորվածքում նմուշարկումը նախատեսվում է իրականացնել կուտակի լրիվ հզորությամբ մեկ միասնական նմուշով: Անհրաժեշտության դեպքում կկիրառվի հատվածամասրով (սեկցիաներով) նմուշարկամ եղանակը: Նմուշարկման աշխատանքների ավարտից հետո նախատեսվում է հետախուզահորերի անցման ժամանակ առաջացած 59մ խորանարդ ծավալով ավազակոպճային կուտակի հետլցնում: Բնապահպանական միջոցառումներից նախատեսվում է իրականացնել՝ մթնոլորտի, ջրային ռեսուրսների, հողի, կենդանական և բուսական աշխարհի պահպանությանն ուղղված միջոցառումներ, բնության հատուկ պահպանվող տարածքների ռեժիմի պահպանություն, ընդերքօգտագործման հետևանքով խախտված հողերի ռեկուլտիվացիա, ընդերքօգտագործման և աշխատանքների արդյունքում առաջացող այլ թափոնների կառավարում, ընդերքօգտագործման հետևանքով բնապահպանական կորուստների նվազեցման, անվերադարձ ազդեցության կանխարգելման մշտադիտարկումներ: Երկրաբանական ուսումնասիրության ընթացքում համայնքապետարանի հետ համաձայնեցված իրականացվելու են սոցիալական աջակցության ծրագրեր: Կատարվելու է ելակետային պայմանների հավաքագրում: Երկրաբանահետախուզական աշխատանքների կատարման նպատակով հայցվող տարածքը վարձակալված է «Կապանի ճանապարհների շահագործման և շինարարական» ՍՊ ընկերության կողմից:

Աշխատանքները կատարվելու են Կապան խոշորացված համայնքի Սյունիք բնակավայրի սահմաններում: Հայցվող տարածքը տեղակայված է Ողջի գետի

ձախափնյա հատվածում: Հիմք ընդունելով «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» ՀՀ օրենքի և ենթաօրենսդրական ակտերի պահանջները՝ խնդրում եմ «Կապանի ճանապարհների Շահագործման և Շինարարական» ՍՊԸ-ի ՀՀ Սյունիքի մարզի Սյունիքի ավազակոպճային խառնուրդի երևակման տարածքում օգտակար հանածոյի արդյունահանման նպատակով երկրաբանական ուսումնասիրության աշխատանքների իրականացման համար տալ համաձայնություն:

Հարց (Գոռ Թադևոսյան) - Ի՞նչ թափոններ են առաջանալու գործունեության ընթացքում:

Պատասխան (Արմեն Սահակյան) - Հիմնական հողային, գրունտի տեսքով:

Հարց (Գոռ Թադևոսյան) - Շինարարական աղբի և գրունտի տեսքով:

Պատասխան (Արմեն Սահակյան) - Այո, շինարարական աղբի տեսքով, եթե այնտեղ աշխատելու է բնական է էքսկավատոր, աշխատանքը կիրականացվի ինչքան հնարավոր է ...

Հարց (Գոռ Թադևոսյան)- Իսկ կենցաղային՞ն աղբ:

Պատասխան (Արմեն Սահակյան)- Կենցաղային աղբ այնտեղ դժվար լինի:

Հարց (Անդրանիկ Հովակիմյան)- Նախորդ անգամ հանրային լսումը անցկացվեց դրա հարակից տարածքի համար: Ու փորձաքննության կողմից տրվեց բացասական եզրակացություն: Իմ տեղեկություններով պաշտպանության նախարարության կողմից էր տրվել, որ անվտանգության հետ կապված խնդիրներ կան: Արդյո՞ք այս գործընթացի համար որևէ բան փոխվել է, որովհետև 2022 կամ 2023 թվականին էր նախորդ հանրային քննարկումը: Պաշտպանության նախարարությունը արդյո՞ք նույն կերպ կվարվի:

Պատասխան (Արմեն Սահակյան) - Մենք մինչև այս հանրային լսման համար դիմում ներկայացնելը, այս կորորդինատներով դիմել ենք պաշտպանության նախարարությանը: Ու ստացել ենք իրենց պատասխան գրությունը, որ ՀՀ պաշտպանության նախարարության պաշտոնական դիրքորոշումն ստանալու համար, ղեկավարվելով «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» ՀՀ օրենքի 17-րդ հոդվածի 7-րդ մասով անհրաժեշտ է սահմանված կարգով դիմել ՀՀ Շրջակա միջավայրի նախարարությանը: Իրենք դեմ չեն: Ասում են կարգերով անցեք:

Խոսք (Գոռ Թադևոսյան)- Շատ լավ: Ամեն դեպքում կարծում եմ, որ գործունեություն սկսելուց առաջ նույն գերատեսչությունները կտան նաև կարծիք և այդ փուլում նաև այդ հարցերը կքննարկենք: Կա՞ն այլ հարցեր:

Ամփոփում (Գոռ Թադևոսյան)- Քանի որ գործունեությունը իրականացվելու է Կապան համայնքում և Ընդերքօգտագործման մասին օրենքով էլ ընդերքօգտագործողները նաև ունեն թե՛ բնապահպանական և թե՛ սոցիալ-տնտեսական պարտավորություններ, ուստի, որպես պահանջ համայնքի կողմից նախատեսված տվյալ գործունեությունն իրականացնելու պարագայում, արդյունահանում իրականացնելու պարագայում, որպես սոցիալ-տնտեսական ծրագրի իրականացման նպատակով՝ նախատեսված տարեկան 10 մլն ՀՀ դրամի չափով աջակցություն համայնքին: Սա որպես համայնքի կողմից պահանջ և իհարկե, մյուս բնապահպանական խնդիրների լուծումները տալ գործող օրենսդրական կարգավորումներով: Այդ թվում նաև՝ թափոնների կառավարումը և, եթե անհրաժեշտություն լինի, ապա կնքել պայմանագրեր՝ համապատասխան կառույցների հետ աղբահանություն իրականացնելու համար: Կա՞ն այլ հարցեր: Եթե չկան այլ հարցեր, շնորհակալություն եմ հայտնում բոլորիդ հանրային լսմանը մասնակցելու համար: Շնորհակալություն:

Հանրային քննարկման վարորդ՝

Կապան համայնքի ղեկավարի 1-ին տեղակալ

Գոռ Թադևոսյան

Նախաձեռնող՝

«Կապանի ՃՇՇ» ՍՊԸ տնօրեն

Արարատ Կարապետյան